

“NASLIY AVITAMINOZLAR”

Buxoro davlat tibbiyot instituti

Tibbiy kimyo kafedrası PhD

Raxmatov Shokirjon Botirovich

Buxoro davlat tibbiyot instituti

151- guruh talabasi

Murtazayeva Mavluda Rustamovna

Annotatsiya. Avitaminoz (gipovitaminoz) - inson organizmida bitta vitamin yoki bir guruh vitaminlar yetishmasligi. Patologiyaning simptomatologiyasi bemorda aniqlangan kasallikning o'ziga xos shakliga bog'liq. Vitamin yetishmasligining eng keng tarqalgan belgilari: charchoq, uyquchanlik, asabiylashish va ishtahani yo'qotishdir. Gipovitaminoz bolalar va katta yoshdagi (65 yoshdan) bemorlarga xosdir.

Kalit so'zlar. Avitaminoz, vitamin, patalogiya, symptom.

Kirish. Avitaminoz etiologiyasi - Vitamin yetishmasligi sababi

Vitamin yetishmasligi asosiy sababi - bemorning muvozanatsiz ovqatlanishidir. Ratsionda yangi sabzavot va mevalar, kepakli un, yormalar yo'qligi bola yoki kattalar organizmida vitaminlar yetishmasligiga olib keladi. Bu ta'sirni, iste'mol qilinayotgan ovqatlarda yog'lar, oqsillar va uglevodlar nisbatining buzilishi ham keltirib chiqaradi. Vitamin yetishmasligining alomatlari ovqatni noto'g'ri saqlagan yoki ovqatni noto'g'ri tayyorlaydigan bemorlarda paydo bo'lishi mumkin. Go'sht va sabzavotlarni haddan tashqari ko'p qovurish vitaminlarning yo'q qilinishiga olib kelishi mumkin. Ko'plab mevalar va rezavorlarni muzlatish mumkin emas, chunki bu barcha foydali xususiyatlarning yo'qolishiga olib keladi.

Avitaminoz bolalar va kattalarda jismoniy kuch va doimiy stressning kuchayishi fonida ham rivojlanishi mumkin. Noqulay iqlim sharoitida yashash ham organizmning vitamin muvozanatiga ta'sir qiladi. Shunday qilib, Uzoq

Shimol aholisi uchun zarur bo'lgan vitaminlarning kunlik iste'moli mamlakat o'rtacha ko'rsatkichidan 60% yuqori. Vitamin yetishmovchiligi bemorda tashxis qo'yilgan kasallikning ham natijasi bo'lishi mumkin. Oshqozon-ichak traktining shikastlanishida ko'pincha vitaminlarni ichakka singishi buziladi. Gipovitaminoz ba'zi dorilarni qabul Avitaminoz belgilari. Avitaminoz vitamin yetishmovchiligining belgilari bir necha omillarga bog'liq. Asosiy guruh vitamini tanqisligi inson tanasida kuzatiladi. Gipovitaminozning shakli (yengil, o'rtacha, og'ir) va bemorning yoshi patologiyaning klinik ko'rinishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. qilish paytida rivojlanadi (antibiotiklar, antikoagulyantlar).

Barcha turdagi vitamin yetishmasligining umumiy belgilari:

- ishtahaning pasayishi;
- charchoqni kuchayishi;
- uyquchanlik;
- asabiylashish;
- ko'ngil aynishi.

Patologiyaning dastlabki belgilari bolaning yoki kattalarning ovqatlanishida vitamin ko'p miqdorda yetishmasligida namoyon bo'ladi.

Avitaminoz alomatlari

A vitamini yetishmasligi alomatlari

Korish xususiyati buzilishi - kechki shapko'rlik, ranglarni ko'rish buzilishi. Terining dag'alligi kuchayadi, sochlar ingichka va mo'rt bo'ladi

B1 vitamini yetishmasligi alomatlari

(beri-beri kasalligi)

Teri ingichka va quruq bo'ladi. Oyoqlarning sezgirligi buziladi, tana haroratining o'zgarishi qayd etiladi. Oyoq mushaklari tortishadi. Og'irroq shaklida nafas qisilishi, taxikardiya va og'ir shish paydo bo'ladi

B3 vitamini yetishmasligi alomatlari

(pellagra kasalligi)

Teri qorayadi va intensiv ravishda archiladi. Qo'llarning tirsak qismlari o'tkir yallig'lanish jarayonining namoyon bo'lishiga o'xshash qizil shishgan dog'lar bilan qoplanadi.

B6 vitamini yetishmasligi alomatlari

(giporiboflavinoz)

Konyunktivit rivojlanadi. Lablarning qizil chegarasi quriydi va po'stlashadi, og'iz burchaklarida yoriqlar paydo bo'ladi. Til qip-qizil, porloq bo'ladi. Tish izlari uning yon tomonlarida paydo bo'ladi

B12 vitamini yetishmasligi alomatlari

Anemiya va atrofik gastrit belgilari rivojlanadi. Tilda kuyish va sanchish o'choqlari hosil bo'ladi. Mushak tonusi zaiflashadi, bemorning yurishi o'zgaradi.

C vitamini yetishmasligi alomatlari

(milk kasalligi)

Tish go'shti shishadi va qon ketadi. Teri ingichka bo'lib, quruq, mo'rt bo'lib qoladi. Tizza bo'g'imlarining gemartrozi rivojlanadi, tishlar bo'shashadi va to'kiladi.

Avitaminoz - tashxislash

Vitamin yetishmovchiligining belgilari gastroenterologga tezda murojaat qilish kerakligini anglatadi. Shifokor bemorni fizik tekshiruvdan o'tkazadi va anamnez uchun ma'lumot to'playdi. Avitaminoz namoyon bo'lishi o'ziga xosdir, shuning uchun ko'p hollarda tashxis qo'yish qiyinchilik tug'dirmaydi.

Laboratoriya sharoitida bemorning biomateriallarini tahlil qilish vitamin yetishmasligi darajasini baholash va unga olib kelishi mumkin bo'lgan patologiyalarni aniqlashga imkon beradi.

Surunkali patologiyalar mavjud bo'lganda yoki vitamin yetishmovchiligini keltirib chiqaradigan dorilar bilan davolanishda bemorga shifokorlar bilan qo'shimcha konsultatsiyalar buyuriladi.

Vitamin yetishmasligi - davolash

Avitaminoz terapiyaning asosiy maqsadi bemorning tanasiga yetishmayotgan vitaminlarni qabul qilishdir. Vitamin yetishmovchiligini

davolash tegishli dietani ishlab chiqishga asoslangan. Odamlar tomonidan oziq-ovqatdan olingan moddalar tezda ichakka singib ketadi. Optimal tanlangan ovqatlanish metabolik jarayonlarda ishtirok etadigan turli xil ozuqa guruhlarini o'z ichiga oladi. Iste'mol qilinadigan ovqatlarda ozuqa guruhlari mavjudligi bemorning tiklanishini tezlashtiradiab chiqishda boshqa kasalliklar bo'yicha tayinlanishlarini hisobga oladi.

Vitamin yetishmasligini oldini olish

Gipovitaminozni o'z vaqtida davolashda bemor to'liq tiklanishi mumkin. Bolalar yoki kattalar uchun o'rtacha darajada vitamin yetishmasligi va parhezni normallashtirish bilan qulay prognoz shakllanadi. Vitamin yetishmovchiligining og'ir shakllari har doim ham individual tana tizimlarining normal ishlashini tiklashga imkon bermaydi. E'tiborsiz bo'lgan vitamin yetishmasligi o'linga ham olib kelishi mumkin.

Patologiyaning oldini olish muvozanatli dietaga asoslangan. Bolalar va kattalarda vitaminlar yetishmasligining alomatlari yetarli miqdorda sabzavot, meva, ko'katlarni muntazam ravishda iste'mol qilishda paydo bo'lmaydi. Kuz va qishda sharbatlar, sitrus mevalar va karamni parhezga kiritish kerak.

Nima uchun vitamin yetishmasligi xavfli?

Tanadagi vitaminlarning uzoq muddatli muvozanati quyidagi jiddiy oqibatlariga olib kelishi mumkin: individual tana tizimlari faoliyatini susaytirishi yoki ko'plab organlarning yetishmovchiligi. Shuning uchun gipovitaminozni davolash gastroenterolog bilan maslahatlashgandan so'ng amalga oshirilishi kerak.

Xulosa. Gipovitaminoz va avitaminozni davolash tanadagi yetishmayotgan vitaminni to'ldirishga qaratilgan. Avitaminozni davolashdan oldin albatta laborator tahlillarni topshirish kerak. O'zboshimcha vitaminlarning ko'p miqdordagi qabuli gipervitaminozga olib kelishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

O'zME birinchi jild. Toshkent 2000 yil. Sh.Sh.Tillayeva "Ichki kasalliklar". Buxoro- 2023."Durdona " nashriyoti.M.N.Mahsumov, X. Aliyev.

Farmakologiya asoslari.Toshkent –“Ilm ziyo”-2003. N.T. Alimxodjayeva,
X.S.Tadjiyeva. “Tibbiy kimyo” Toshkent ” Ijod print” 2019.